

HOLLER LÁSZLÓ: ŐSZI HATÁR

Erősíteni népünk hitét a szocializmusban

BÁNYÁSZ REZSŐ TÖMEGTÁJÉKOZTATÁSRÓL, KÖZVÉLEMÉNYFORMÁLÁSRÓL, A SAJTÓ DEMOKRATIZMUSÁRÓL

Hírek, információk ezreinek, tízezeinek labirintusában élünk. Szinte már közhellyé koptatott igazság, hogy a tömegkommunikáció fantasztikus fejlődésével összezsugorodott a világ, a földön bárhol bármi történik, minden pontján szinte azonos időben tájékozódhatnak róla az emberek. Evés közben jön meg az étvágy — tartja a mondás, s még ebben az információözönben is újabb hírekre, tájékoztatásokra várunk. S mert ez nem csupán a tömegtájékoztatásban dolgozók belső ügye, arra kérjük Bányász Rezső államtitkárt, a Minisztérium Tájékoztatási Hivatalának elnökét szegedi látogatása alkalmából, hogy olvasóink számára is foglalja össze e szerteágazó problémakör néhány kérdését.

— Hogyan jellemezné a magyar tájékoztatás jelenlegi helyzetét?

— A sajtó napjaink történelmét írja, tükröt tart mindennapjaink elé. Az igazat és a valódit igyekszik elmondani társadalmi valóságunkról. A mai hírek, információk, tudósítások a jövő történelemének forrásanyaga lesz. Ez növeli felelősségét, a hitelesség iránti igényt. Az újságírók mindig adott történelmi helyzetben, konkrét hazai viszonyok között dolgoznak, hatásuk is közvetlen a magyar valóságra, az olvasók tömegeire. De az országhatáron túl is nőtt a presztízse a magyar tömegtájékoztatásnak. Figyelemmel kísérik, tanulmányozzák, elemzik gazdasági reformkísérleteink, demokratizálási törekvéseink, politikai lépéseink sajtóban tükröződő helyzetét. Nyugodtan kijelenthetem, hogy a magyar tömegtájékoztatási rendszer felében és elkötelezetten dolgozik. Kádár János elvtársnak, pártunk főtitkárának a közelmúltban lezajlott angliai utazása is azt bizonyította számunkra, hogy Európa fontos tényezőjeként tartják számon hazánkat. A béke feltételei híveit, a politikai folytonosság letéteményeseit tisztelik bennünk, akikben az elkötelezettség nyíltsággal és tárgyalókészséggel párosul. Meggyőződésem, hogy a sajtó munkásai tisztességgel és sokoldalúan számolnak be arról a sokszínű munkáról, amely hazánkban történik. A gondokról, a bajokról, a hibákról is természetesen. Bár az is előfordul olykor-olykor, hogy a munka hevében a történelmi távlatvesztés téves hangsúlyokat tesz ki, aránytalanul megnőnek a gondok. Nem kérünk lakkozást, elvetjük a sikerpropagandát, de az hiszem, büszkébbek lehetnének eredményeinkre. Azokra a sikerekre, amelyeket ez a nép ért el kemény munkájával. Ne féljünk elismerni és felmutatni azt, ami szép, azt ami tisztas eredmény, amit becsületes munka hozott létre. Mert ha nem ezt tesszük, az emberek elvesztik kedvüket, meginog munkájukba vetett hitük.

— A hazai tömegkommunikációs rendszer kezd teljessé válni. A televízió, a rádió és az írott sajtó központi fórumai mellett kiépülőben van a tájékoztatás sokoldalú regionális struktúrája és helyi rendszere. Hogyan függnek össze ezek az elemek

és melyek azok a területek, amelyek nagyobb segítségre szorulnak?

— Tömegkommunikációs rendszerünk valódi kiteljesedésének időszakát éljük. E törekvéseink összefüggnek a társadalom demokratizálási folyamataival, a helyi érdekek nyilvánosságával, a kisebb-nagyobb közösségek közéleti aktivitásával. Nem titkoljuk, hogy a tömegkommunikációs központok is gondokkal küzdenek, anyagi lehetőségeink korlátokat szabnak elképzeléseinknek. Komoly erőfeszítést igényel például a legutóképebb, leghatékonyabb és legnépszerűbb fórum, a televízió fejlesztése, a korszerű igényekhez igazítása. Nem csupán számok bizonyítják, de a tömegbefolyás érezhető hatékonysága is, hogy az utóbbi évtizedben a sajtó szerepe vidéken lényegesen megnőtt, meredeken emelkedett. S itt had szölgök a vidéki napilapokról és emlékeztetek Szeged szép és jelentős hagyományaira, sajtótörténeti értékeire. A vidéken megjelenő napilapok színvonalasak, tartalmasak, igényesek és versenyképesek. Egyre fokozódik az igény városi lapok indítására és kábeltelvíziós hálózatok létrehozására. Mindkettőnek lelkes híve vagyok, hiszen ezek rendkívül jó lehetőségek és módszerek a kisebb-nagyobb közösségek tudatos összeforrasztására. Hadd térjek még ki arra a sajnálatos tényre, hogy a vidéken megjelenő újságok technikai megvalósítása nem felel meg nemhogy a korszerű, de az elvárható követelményeknek sem. S azt is látnunk kell, hogy ez a lépéshátrány egyre fokozódik. A sajtó háttérpará, a nyomda, annak technikai-technológiai bázisa meglehetősen elmaradott, a gyors és látványos fejlesztésére szűkös lehetőségeink közepette alig van remény.

— A mind gyakrabban tapasztalható társadalmi demokratizálási folyamatokkal együtt jár a sajtó demokratizmus is. Ez megkívánja, hogy minden állampolgár viszonylag egyenlő mértékű és mélységű információhoz juthasson, ne csak befogadó lehessen, de visszajelzései is fórumot kaphassanak. Miképp alakulnak ennek esélyei hazánkban?

— Ez igen összetett és fontos kérdés. Társadalmunk — épp a demokrácia fejlesztésének szándékából — az eddiginél lényegesen jobban épít a

sajtóra. A tájékoztatás mellett az agitációra, a propagandára, a mozgósításra is számít. Sokan úgy vélik — elsősorban szakmabeliek —, hogy a sajtó mai feladatai közé már nem illeszthető be az említett néhány kíváncsalom. Véleményem szerint napirenden levő céljaink megvalósítása érdekében — gondolok itt mindenekelőtt gazdaságunk új, dinamikusabb pályára állítására, az életszínvonal emelésére stb. — vállalni kell és érdemes a mozgósítás és a szervezés szerepét is. A sajtó minden területén segítséget tud adni a nemzeti konszenzus fönntartásához és erősítéséhez. Ennek alapja a kölcsönös bizalom alapuló partneri kapcsolat politika és sajtó, sajtó és olvasó, politika és olvasó között. A készülő új sajtótörvény felismerések szellemében formálódik. Kimondja, hogy minden állampolgárnak alapvető joga a tájékozottság és a tájékoztatás. A sajtó eszköztárára az információk beszerzésének, hozzájutásának, továbbadásának fóruma. Ennek törvényes feltételrendszerét igyekszünk kidolgozni. Az olvasói visszacsatolásokkal kapcsolatban elmondhatom, hogy soha ennyi lakossági vélemény el nem jutott még a televízióhoz, a rádióhoz, a lapok levelezési rovataihoz, mint manapság. Ezeknek gondos elemzése nyomán jó néhány társadalmilag is fontos jelenségre figyelhetünk fel, sok javaslatot építettünk be céljaink közé. Ezek a visszajelzések rendkívül fontosak lehetnek a közhangulat alakításában, a sajtómunka módszereinek finomításában.

— A Budapesten zajló európai kulturális fórumon többször szóba került a helsinki harmadik kosár, abból is az információk szabad áramlásának kérdése. Hogyan vélekedik ezekről?

— Mindenekelőtt leszögezem, az információk szabad áramlásának feltétel híve vagyok az országon belül is és országok között is. Nem hiszem, hogy napjainkban tiltó szóval, rendelkezésekkel vagy adminisztratív eszközökkel ezt korlátozni lehetne. Hazánkban például körülbelül 1700 különböző kiadvány lát napvilágot — kielégítve a legkülönfélébb rétegegyeneket is. Ez is a demokratizmus és a nyílt politizálás mutatója. De az is, hogy az újságospavilonokban immár sok nyugati lap kapható, az ország egyes részein külföldi televíziós műsorok vehetők. A jövőben ez csak fokozódik, s mi erre úgy készülhetünk fel, hogy az eddiginél is értékesebb műsorokat készítünk, jobb, okosabb, tartalmasabb propagandát fejtünk ki. A népet mi felnöttek tekintjük, tisztességgel és reálisan mutatjuk be helyét és helyzetét, igyekszünk erősíteni hitét a szocializmusban.

T. L.

KERESZTURI DEZSŐ

Sóhaj

Minden szavam szeretném kemény kőbe vésní, de csak vetem zizekre;

szívem hangját szeretném hű szivekbe szóní, de csak szórom szelekre;

amit kezdtem szeretném tiszta törvényt tenni, s teszem csonkán, bitangba;

életemet szeretném jó emlékül éltetni, s viszi világ viharja;

mag ha lenne szeretném puha földbe temetni, hogy jöjjön el Húsvétja.

BENKE LÁSZLÓ

Hagyaték

Testvértelen pároskésünk, anyám lassú hörgöléseitől elkopott alumínium kanalunk, anyám életét, anyám élete eltűnt idejét, a ragaszkodó szegénység rekvizitumait naponta megérintem — s leng

leng és ragyog valami csillogó ezüstgömb szívdobbanásom égő tüjére szúrva, s hallom: nád, az idő nádasája hajlong panelmagányomban, s bolyong a vissza már soha, vissza soha nem hozható, de áll a lopva

itt hagyott tükrö falamon, anyám tükre, a kegyellenség tükre, hogy naponta lássam magamat, lássam: készül a fekete kendő, s fiamból az árnyék a szót csak elgurítja hogy: apa, ugye, sokára lesztek öregek?

Szeged műemlékei

7. SZERB TEMPLOM

A Dóm tér északi oldalán áll a görögkeleti szerb templom, mely „műemlék, barokk, 1773–1778 között épült, copf stílusú toronysíksakja 1825-ből való.”

Első templomuk a várban volt, melyet 1715-ben lebontottak. A mai görögkeleti szerb templom az 1725-ben emelt rövid életű második templom helyére épült. Első terve már 1762-ben elkészült, majd Jován Dobits tervei alapján 1778-ra épült fel. Az egytornyú barokk stílusú Szent Miklós tiszteletére emelt templom ikonostáza még 1761-ből való. — az előző templom

számára készült —, Jován Popovics műve. A templom tornyát 1820-ban villám sújtotta, ezért új toronysíksakot kapott. Az 1835-ös restaurálásban Kocsis János és Nagy Ferenc szegedi aranyozók is részt vettek. Később 1913-ban, majd 1960-ban is restaurálták, ez utóbbi munkálatok sajnós, leegyszerűsítették a templom külső, egykor gazdag architektúráját. A barokk hatásokat tükröző szentképek alkotói között Bálint Sándor a szőregi születésű Illics (Cesljar) Tódort és a szegedi Blagovics Jánost sejtí.